

Eerste bestemmingsplan en ontgronding Meerstad Groningen

**Toetsingsadvies over het gecombineerde SMB/MER
rapport**

18 oktober 2006 / rapportnummer 1243-432

commissie voor de milieueffectrapportage

Leden van de gemeenteraden van de
gemeenten Groningen en Slochteren

uw kenmerk
2006/1508/WR/ES
RO06.25381

onderwerp
Toetsingsadvies over het gecombineerde
MER/SMB rapport Eerste bestemmings-
plan en ontgronding Meerstad Groningen

uw brief
21 april 2006
24 april 2006

doorkiesnummer
(030) 234 76 07

ons kenmerk
1243-431/Mo/hb

Utrecht.
18 oktober 2006

Geachte raadsleden,

Met bovengenoemde brief stelde u de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid een toetsingsadvies uit te brengen over een milieueffectrapport (MER) ten behoeve van de besluitvorming over het eerste bestemmingsplan en de ontgronding voor Meerstad Groningen. Overeenkomstig artikel 7.26 van de Wet milieubeheer (Wm) bied ik u hierbij het advies van de Commissie aan.

De Commissie heeft in een eerdere fase al haar waardering uitgesproken voor het open en interactieve proces en de grote inspanning die op onderzoeksgebied is verricht om de kwaliteit van het plan Meerstad verder te verbeteren. Er is ook in het nu getoetste milieueffectrapport weer veel nuttige en bruikbare informatie beschikbaar gekomen voor de besluitvorming die een belangrijke bijdrage levert aan de kwaliteit van het plan. De Commissie spreekt een positief oordeel over het MER uit, maar met een belangrijke opmerking over de waterkwaliteit.

U heeft een hoge ambitie voor Meerstad. Daarom heeft de Commissie in haar adviezen veel aandacht besteed aan de aspecten die in belangrijke mate bepalend zijn voor de kwaliteit van het plan. Vanwege de cruciale rol van het te realiseren meer voor wonen, recreatie en natuur, is de waterkwaliteit een bepalende factor voor de kwaliteit van Meerstad.

De Commissie onderschrijft de conclusie in het MER dat er onder 'normale omstandigheden' risico's voor een goede waterkwaliteit bestaan. De Commissie is op basis van recente nieuwe inzichten echter van mening dat in het MER (en in beschikbaar gestelde aanvullende informatie) deze risico's waarschijnlijk worden onderschat. Een functie als noodberging in noodsituaties voegt nog eens aanzienlijke risico's toe, die kunnen worden versterkt door toekomstige klimaatveranderingen. Juist omdat een (begrijpelijke) keuze voor een functie als noodberging gemaakt is, vindt de Commissie het belangrijk dat de risico's voor de waterkwaliteit en de gevolgen voor wonen, recreatie en natuur goed in kaart worden gebracht. Over mogelijke (preventieve) maatregelen is zorgvuldige,

Postadres Postbus 2345
3500 GH UTRECHT
Bezoekadres Arthur van Schendelstraat 800
Utrecht

telefoon (030) 234 76 66
telefax (030) 233 12 95
e-mail mer@eia.nl
website www.commissiemer.nl

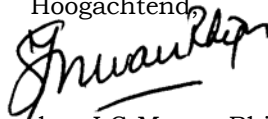
goed onderbouwde, tijdige besluitvorming nodig. Hierover maakt de Commissie de volgende opmerking.

Het MER verkent (preventieve) maatregelen om de waterkwaliteit zoveel mogelijk te bevorderen, en stelt ook voor om enkele ervan in het plan op te nemen. Voor andere maatregelen, die naar de mening van de Commissie veel effect zullen sorteren, wordt voorgesteld besluitvorming uit te stellen. Het gaat vooral om het aanleggen van eilandjes met natuurvriendelijke oevers, enkele diepere putten om slib af te vangen, compartimenteren van het meer en het realiseren van een 100% zandbodem in het gehele meer.

De Commissie heeft van het 'Bureau Meerstad' begrepen dat een Plan van Aanpak zal worden ontwikkeld waarmee op een zorgvuldige wijze besluiten over deze maatregelen genomen zullen worden, vóór aanvang van de werkzaamheden voor Meerstad. De Commissie onderschrijft het belang van een dergelijk Plan van Aanpak. Indien u dat wenselijk acht is de Commissie bereid met u van gedachten te wisselen over de procedurele inpassing van het Plan van Aanpak. Een formele toetsing van de resultaten van het Plan van Aanpak door de Commissie m.e.r. behoort daarbij tot de mogelijkheden.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te leveren aan de besluitvorming. Zij zal graag vernemen hoe u gebruik maakt van haar aanbevelingen. Dit houdt in dat de Commissie graag het (ontwerp)besluit en de evaluatiedocumenten krijgt toegestuurd.

Hoogachtend

drs. J.G.M. van Rhijn
Voorzitter van de werkgroep m.e.r.
Meerstad Groningen

Toetsingsadvies over het gecombineerde SMB/MER rapport
Eerste bestemmingsplan en ontgronding
Meerstad Groningen

Advies op grond van artikel 7.26 van de Wet milieubeheer over het gecombineerde SMB/MER Eerste bestemmingsplan en ontgronding Meerstad Groningen,

uitgebracht aan de gemeenteraden van de gemeenten Groningen en Slochteren door de Commissie voor de milieueffectrapportage; namens deze

de werkgroep
Meerstad Groningen,

de secretaris

drs. S.A.A. Morel

de voorzitter

drs. J.G.M. van Rhijn

Utrecht, 18 oktober 2006

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	1
2. OORDEEL OVER HET MER	3
2.1 Hoofdpunten en belangrijkste aanbevelingen.....	3
2.2 Toelichting	4
2.2.1 Het belang van een goede waterkwaliteit.....	4
2.2.2 Berekening van de 'kritische fosfaatbelasting' in het MER ..	5
2.2.3 Maatregelen om de waterkwaliteit te bevorderen.....	5
2.2.4 Presentatie van de informatie en samenvatting.....	6
3. OVERIGE OPMERKINGEN OVER HET MER MET AANBEVELINGEN ..	7
3.1 Verkeer, geluid en luchtkwaliteit	7
3.2 Externe veiligheid	9
3.3 Ecologie, recreatie en wonen.....	9
3.4 Gevolgen voor natuurgebieden buiten het plangebied	11
3.5 Ontgronding	11
3.6 Compensatie Vossenburg	12
3.7 Detailniveau beschrijving activiteiten en effectbeoordelingen	12

BIJLAGEN

- 1a. Brief van het bevoegd gezag (gemeente Slochteren) d.d. 21 april 2006 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen
- 1b. Brief van het bevoegd gezag (gemeente Groningen) d.d. 24 april 2006 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen
- 1c. Brief van Bureau Meerstad d.d. 28 augustus 2006 waarin de Commissie uitstel wordt verleend om advies uit te brengen
2. Kennisgeving in 't Bokkeblad d.d. 26 april 2006
3. Projectgegevens
4. Lijst van inspraakreacties en adviezen
5. Door de Commissie gevraagde aanvullende informatie
6. De Draagkracht van het water voor fosfaatbelasting

1. INLEIDING

Voor het gebied ten oosten van de stad Groningen bestaat het voornemen 'Meerstad Groningen' te ontwikkelen. Het plan betreft woningbouw, bedrijventerrein, een groot meer, lokale en bovenlokale infrastructuur, het realiseren van ecologische hoofdstructuur en van Groen in en om de stad (GIOS). Als eerste stap in de planvorming is een Masterplan uitgewerkt. Voor dit Masterplan is in 2002-2003 een vrijwillige m.e.r.-procedure gevolgd. Het Masterplan is in 2005 bestuurlijk vastgesteld.

Voor de verdere ontwikkeling van Meerstad worden bestemmingsplannen opgesteld. In de onderhavige procedure gaat het om een bestemmingsplan voor een deel van het plangebied op het grondgebied van de gemeenten Groningen en Slochteren. Voor dit bestemmingsplan geldt een gecombineerde SMB/m.e.r.-plicht¹.

Tevens is in het globale bestemmingsplan één onderdeel concreet uitgewerkt, te weten de ontgronding voor het meer. Deze activiteit is m.e.r.-plichtig. Voor de ontgronding wordt de m.e.r.-plicht gekoppeld aan het bestemmingsplan. Tevens zal een ontgrondingsvergunning worden verleend door de provincie Groningen.

Initiatiefnemer en bevoegd gezag voor het bestemmingsplan zijn respectievelijk de colleges van B en W en de gemeenteraden van de gemeente Groningen en de gemeente Slochteren. Bij brieven van 21 april 2006 respectievelijk 24 april 2006² hebben de gemeentebesturen van de gemeenten Slochteren en Groningen de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen over het gecombineerde SMB-rapport/MER³. Het MER is op 27 april 2006 ter inzage gelegd⁴.

Het advies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de m.e.r.⁵ De werkgroep treedt op namens de Commissie voor de m.e.r. en wordt verder in dit advies 'de Commissie' genoemd.

De Commissie heeft kennis genomen van de inspraakreacties en adviezen⁶, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen. In dit advies verwijst de Commissie naar een reactie wanneer deze naar haar oordeel:

- informatie bevat over een essentiële tekortkoming in het MER, waarvoor de Commissie adviseert een aanvulling op het MER op te stellen alvorens de besluitvorming doorgang kan vinden;
- informatie bevat over de inhoud van het MER die van belang is voor de besluitvorming en waarover zij een aanbeveling doet in het advies;
- belangrijke onjuistheden bevat die ter voorkoming van misverstanden weerlegd dienen te worden.

---

¹ De Commissie adviseert na te gaan of op grond van het aangepaste Besluit m.e.r. (28 september 2006) voor de toekomstige globale bestemmingsplannen en bestemmingsplanuitwerkingen tevens een (plan)m.e.r.-plicht bestaat.

² Zie bijlage 1a en 1b.

³ Het gecombineerde MER en milieurapport op basis van de Strategische Milieubeoordeling wordt verder in dit advies 'MER' genoemd.

⁴ Zie bijlage 2.

⁵ Zie bijlage 3 voor de samenstelling van de werkgroep en andere projectgegevens.

⁶ Zie bijlage 4 voor een lijst hiervan.

Op grond van artikel 7.26, lid 1 van de Wm toetst de Commissie:

- aan de richtlijnen van het MER, zoals vastgesteld op 26 januari 2006;
- op eventuele onjuistheden;
- aan de wettelijke regels voor de inhoud van een MER⁷.

Tijdens de toetsing van het MER heeft de Commissie enkele essentiële tekortkomingen gesignaleerd waarover zij aanvullende informatie heeft gevraagd (voor een specificatie zie de bijlage 5 bij dit advies). De gevraagde aanvullende informatie heeft betrekking op de waterkwaliteit van het aan te leggen meer, op de verkeersafwikkeling en op de gevolgen van verkeer voor de geluidbelasting en de luchtkwaliteit. In enkele notities heeft het bevoegde gezag de vragen van de Commissie beantwoord. Om de Commissie de mogelijkheid te geven deze notities te betrekken bij haar advisering, heeft het bevoegde gezag de Commissie per brief van 28 augustus 2006 uitstel verleend voor het uitbrengen van het toetsingsadvies⁸. Omdat de notities niet ter inzage hebben gelegen heeft de Commissie geen inspraak op de aanvullende informatie ontvangen. De Commissie adviseert in het vervolg van de procedure de notities alsnog ter inzage te leggen.

Dit advies behandelt alleen opmerkingen en tekortkomingen over hoofdpunten voor de besluitvorming en gaat niet in op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

---

⁷ Wm, artikel 7.10

⁸ Zie bijlage 1c.

2. OORDEEL OVER HET MER

2.1 Hoofdpunten en belangrijkste aanbevelingen

De Commissie constateert dat in de loop van het proces van de totstandkoming van het masterplan en het bestemmingsplan door inzet van vele partijen veel goede informatie beschikbaar is gekomen, die heeft geleid tot verbetering van de (milieu)kwaliteit van het plan. Tijdens de toetsing heeft de Commissie niettemin op twee onderdelen aanvullende informatie gevraagd (zie voor toelichting bijlage 5 bij dit advies):

- **waterkwaliteit:**

Het MER gaf de risico's voor de waterkwaliteit niet volledig en deels niet juist weer. De informatie was niet voldoende om goed gemotiveerd maatregelen te treffen of af te wijzen.

- **verkeer:**

Het MER bevatte nog geen recente verkeersmodelgegevens met de consequenties voor de infrastructuur, voor de geluidbelasting en voor de luchtkwaliteit.

Over het MER en de geleverde aanvullende notities heeft de Commissie op hoofdlijnen de volgende conclusies en aanbevelingen.

Algemene conclusie:

- Het MER en de aanvullende notities bieden voldoende informatie voor besluitvorming over het eerste bestemmingsplan, waarbij de Commissie een belangrijke kanttekening over waterkwaliteit heeft.

Waterkwaliteit

- Er is nog geen goede kwantitatieve risico-analyse gemaakt van een aantal factoren die de waterkwaliteit sterk kunnen beïnvloeden. Het gaat vooral om de strijklengte⁹ van het meer, de verblijftijd van het water, de waterdiepte, het bodemtype (zand, veen, klei), het areaal moeras, de gevolgen van noodberging en de invloed van toekomstige klimaatveranderingen. Met recente nieuwe inzichten en modellering, die in het MER nog niet gebruikt konden worden, kan de rol van deze factoren beter ingeschat worden.

- De Commissie is op basis van deze recente nieuwe inzichten van mening dat het MER en de aanvullende notitie deze risico's waarschijnlijk onderschat: bij een lagere fosfaatbelasting dan het MER veronderstelt kan mogelijk al algenbloei optreden met zowel groenalgen als blauwalgen. Deze laatste kunnen de gezondheid schaden. Uit het MER, de aanvullende notitie over waterkwaliteit en de ervaring met andere projecten blijkt volgens de Commissie dat nog aanzienlijke risico's voor een mindere waterkwaliteit in Meerstad aanwezig zijn, óók met de reeds voorgenomen (inrichtings)maatregelen.

- Het MER en de aanvullende notitie bevatten niettemin voldoende bouwstenen voor het afwegen van eventuele extra preventieve (inrichtings)maatregelen die de risico's op onvoldoende waterkwaliteit kunnen verminderen. Omdat de effectiviteit van deze extra maatregelen niet gekwantificeerd is, geeft de Commissie in overweging bij

---

⁹ De strijklengte is de lengte waarover de overheersende wind vat heeft op het meer, waardoor turbulentie in het water ontstaat en voedingsstoffen opwervelen en beschikbaar komen voor het systeem, met vertroebeling tot gevolg.

de besluitvorming uit te gaan van een worst case benadering: als de overwogen extra maatregelen niet worden genomen, blijven aanzienlijke risico's voor onvoldoende waterkwaliteit aanwezig. De belangrijkste te overwegen maatregelen zijn de aanleg van eilanden met natuurvriendelijke oevers, de aanleg van enkele diepere putten en het compartimenteren van het meer¹⁰.

■ De Commissie adviseert vóór de start van de aanleg van Meerstad te besluiten over de eventuele aanleg van eilanden met natuurvriendelijke oevers, de aanleg van diepere putten en compartimenteren van het meer, op basis van de op dat moment meest recente inzichten in de beheersing van de waterkwaliteit. Deze maatregelen zijn in een latere fase moeilijk ruimtelijk inpasbaar en zullen dan waarschijnlijk veel verstoring met zich meebrengen. Wachten met het nemen van (extra) maatregelen totdat problemen optreden, betekent tevens meestal dat negatieve ontwikkelingen zeer moeilijk of niet omkeerbaar zijn¹¹. Indien deze maatregelen niet genomen worden, adviseert de Commissie dit te beargumenteren en aan te geven wat de risico's zijn voor het realiseren van de ambities van het plan.

Verkeer, geluid en luchtkwaliteit

■ De aanvullende informatie over verkeer, geluid en lucht is in het algemeen van goede kwaliteit.

Samenvatting

■ De Commissie adviseert de samenvatting van het MER te actualiseren en te voorzien van een goede motivering van gemaakte keuzen.

2.2 Toelichting

2.2.1 Het belang van een goede waterkwaliteit

Basiskwaliteit

Initiatiefnemer en bevoegd gezag hebben een hoog ambitieniveau voor Meerstad uitgesproken: het moet een hoogwaardig woon- en leefmilieu worden in een aantrekkelijk nieuw landschap. Een goede waterkwaliteit is onontbeerlijk voor een hoogwaardige leefomgeving waarin wonen, ecologie en recreatie naast elkaar functioneren. Een goede waterkwaliteit houdt in dat helder water ontstaat, met veel waterplanten, een rijk dierenleven en een hoge belevingswaarde, bestand tegen invloeden die algenbloei ('groene soep') en stank kunnen veroorzaken. Op basis van ervaringen bij andere projecten is duidelijk dat het bereiken van een goede waterkwaliteit niet eenvoudig zal zijn.

Noodberging

De Commissie is zich bewust van de gemaakte keuze om het meer ook als noodberging te laten functioneren. Gebruik van het meer als noodberging kan de ambities voor de waterkwaliteit en daarmee de kwaliteit van het gehele plan negatief beïnvloeden. Omdat het bereiken van een goede waterkwaliteit moeilijk is en de functie als noodberging daarvoor extra risico's creëert, vindt de Commissie het belangrijk dat de risico's voor de waterkwaliteit, de gevolgen

---

¹⁰ De Commissie heeft van het bevoegde gezag begrepen dat een Plan van Aanpak zal worden opgesteld om de afweging van de genoemde maatregelen te onderbouwen met een verdergaande kwantitatieve risicoanalyse dan in het MER is toegepast.

¹¹ Hoewel de aanvullende notitie over waterkwaliteit anders suggereerde, heeft de Commissie van het bevoegde gezag begrepen dat het de bedoeling is op basis van het Plan van Aanpak de besluitvorming over eventuele aanvullende maatregelen af te ronden voor de aanvang van werkzaamheden voor Meerstad.

voor wonen, recreatie en natuur en de mogelijke (preventieve) maatregelen goed in kaart worden gebracht.

Vanwege het grote belang van het aspect water heeft de Commissie daaraan in haar adviezen hoge prioriteit gegeven.

2.2.2 Berekening van de ‘kritische fosfaatbelasting’ in het MER

Het MER en de aanvullende notities maken duidelijk dat het risico op een onvoldoende waterkwaliteit reëel is, zowel onder “normale” omstandigheden als bij gebruik als noodberging. Dit risico, evenals de bijdrage van een aantal (preventieve) maatregelen aan het verminderen van dit risico, had beter in kaart gebracht en gekwantificeerd kunnen worden, ondanks de onzekerheden die er volgens de huidige inzichten bestaan. Een belangrijke factor die de waterkwaliteit bepaalt is de fosfaatbelasting. De initiatiefnemer gaat uit van een kritische grens voor de belasting van het meer van 0,8 mg P/m².dag. De Commissie is van mening dat uitgaan van een lagere kritische P-belasting belangrijk is, mede in het licht van de te verwachten effecten van klimaatverandering. Ter illustratie: recent onderzoek met meer dan 200.000 modelleringen met PCLake (waaronder combinaties van omstandigheden die de situatie van Meerstad benaderen) duiden op een kritische fosfaatbelasting in Meerstad die mogelijk de helft is van 0,8 mg P/m².dag. (zie voor toelichting bijlage 6 bij dit advies).

Het MER en de aanvullende notitie maken niet duidelijk of de initiatiefnemer de externe P-belasting wil én kan terugbrengen tot lagere waarden dan de kritische grens van 0,8 mg P/m² die nu steeds is aangehouden. De Commissie licht dit toe in bijlage 6 bij dit advies.

De Commissie wijst er bovendien op dat in het MER het model SOBEK is toegepast. Dit model is weliswaar een internationaal erkend model, maar het is primair geschikt voor lijnvormige wateren en veel minder voor meren en plassen met een lange verblijftijd waar de waterkwaliteit in sterke mate wordt beïnvloed door allerlei interne processen. Belangrijke interne processen in waterplassen, zoals P-fluxen in het voedselweb en bodem-water uitwisseling van P als gevolg van activiteiten van waterplanten en vissen, zitten niet in het model. De resultaten van het model moeten dan ook zeer voorzichtig geïnterpreteerd worden bij het trekken van conclusies over de toekomstige waterkwaliteit.

2.2.3 Maatregelen om de waterkwaliteit te bevorderen

Het is niet duidelijk geworden in welke mate het risico vermindert door een aantal mogelijke maatregelen, te weten:

- de aanleg van een kwelsloot;
- de aanleg van een zuiveringsmoeras van 100 ha;
- het afdekken van veen- en kleibodem met zand in het noordelijke meer, buiten het onderhavige bestemmingsplan;
- het beperken van de ‘strijk lengte’ van het meer;
- compartimenteren van het meer;
- de realisatie van (eilandjes met) natuurvriendelijke oevers;
- de aanleg van enkele diepere putten (12-15 meter) om fosfaatrijk slib effectief af te vangen;
- de aanleg van vloedvlaktegebieden (zie verder paragraaf 3.3).

De Commissie acht het van essentieel belang over de eventuele uitvoering van deze maatregelen besluiten te nemen vóór aanvang van de werkzaamheden voor Meerstad. Maken van eilanden, diepere putten en compartimenteringen als het gebied reeds in gebruik is voor wonen, werken, recreatie en natuur is wellicht ruimtelijk niet meer inpasbaar en zal in ieder geval belangrijke overlast en milieurisico's met zich meebrengen. Het is gemakkelijker bij aanvang van werkzaamheden voor Meerstad te compartimenteren, eilanden "uit te sparen" en putten te graven, dan dat in een latere fase alsnog te moeten doen door opspuiten, zandzuigen en andere maatregelen. Bovendien is de financiële dekking uit de grondexploitatie voor de uitvoering van de genoemde maatregelen op dat moment onzeker. Als pas in een latere fase eventueel gekozen wordt voor een zandbodem in het noordelijke deel is niet duidelijk wat dat betekent voor de grondbalans in het gehele plangebied. Het is bijvoorbeeld niet duidelijk in hoeverre de aanleg van diepere putten (12-15 meter) in het zuidelijke deel van het meer voldoende zand kan opleveren om het noordelijke deel van een volledige zandbodem te voorzien en of er voldoende afzetmogelijkheden zijn voor de vrijkomende klei en het eventuele overschot aan ophoogzand. Een koppeling van beide besluiten kan bevorderlijk zijn voor de waterkwaliteit (diepe putten zijn bewezen effectief), en tevens de aanvoer van zand van buiten het plangebied naar het noordelijke meer verminderen of zelfs overbodig maken.

De Commissie brengt onder de aandacht dat er weinig gelegenheid is pas in een later stadium te reageren op veranderingen in de waterkwaliteit. Het kan, in een zich ontwikkelend aquatisch ecosysteem na aanleg van het meer, 5-10 jaar duren voordat een hoge fosfaatbelasting leidt tot algenbloei. Als de omslag naar slechte biologische kwaliteit eenmaal heeft plaatsgevonden is het heel moeilijk dit ongedaan te maken. Extra maatregelen komen dan mogelijk te laat.

2.2.4 Presentatie van de informatie en samenvatting

De Commissie constateert dat de milieuinformatie over verscheidene documenten is verspreid (MER, samenvatting, aanvullende notities, bestemmingsplan). De samenvatting van het MER geeft inmiddels niet meer de meest actuele kennis en informatie weer. Dit vermindert helaas de toegankelijkheid en leesbaarheid. De begripsvorming over de voorgenomen activiteiten en de effectbeperkende maatregelen is daardoor enigszins bemoeilijkt. De samenvatting maakt bijvoorbeeld niet duidelijk welke van de overwogen mitigerende maatregelen werkelijk worden genomen. De Commissie maakt deze opmerking bij het hoofdoordeel omdat een goede leesbaarheid van de stukken van groot belang is om het instrument haar communicatieve rol te laten vervullen. Het MER Bestemmingsplan kenmerkt zich, in vergelijking met het MER Masterplan, door meer diepgang en concretere informatie die goed is gestructureerd en bruikbaar is voor de keuzen in het (globale) bestemmingsplan.

3. OVERIGE OPMERKINGEN OVER HET MER MET AANBEVELINGEN

3.1 Verkeer, geluid en luchtkwaliteit

Verkeersafwikkeling

De verkeersmodellering geeft een goed inzicht in de mogelijke ontwikkelingen van de verkeersprognoses in 2030, bij verschillende aannamen, waaronder een worst case situatie waarin per woning 7 autoritten per dag plaatsvinden. Uit de gegevens blijkt dat de kruisingen van de hoofdwegen binnen Meerstad zwaar belast zullen zijn. De verkeersafwikkeling is matig. Een uitgewerkte visie op openbaar vervoer (m.u.v. de snelle tramverbinding voor een deel van het gebied) ontbreekt nog¹².

De Commissie heeft gevraagd een toelichting te geven op de noodzaak van 3 aansluitingen vanuit Meerstad op de A7. Uit de verkeersmodellering blijkt overtuigend dat drie aansluitingen onontbeerlijk zijn voor de bereikbaarheid van Meerstad en voor een goede verkeersafwikkeling vanuit Meerstad op het hoofdwegennet. Ook voor het beperken van het verkeer op het bestaande onderliggende wegennet zoals in de oude linten, zijn drie aansluitingen noodzakelijk. De Commissie merkt op dat op dit moment slechts in twee aansluitingen is voorzien (namelijk Engelbert en Driebont, conform ontwerp tracébesluit voor de A7 in 2001). Over een derde aansluiting bij Harkstede, zoals voorgenomen in het onderhavige voorontwerpbestemmingsplan, moet nog besluitvorming plaatsvinden. Bovendien is de aansluiting Engelbert wel in het MER, maar niet in het voorontwerpbestemmingsplan opgenomen, omdat deze aansluiting pas over ca. 10 jaar gerealiseerd zal worden. Dit leidt tot de nodige onzekerheden voor de interne en externe verkeersafwikkeling van Meerstad.

■ De Commissie concludeert dat de noodzaak van drie aansluitingen op de A7 plausibel is aangetoond. Er is echter nog geen zekerheid dat deze allen zullen worden gerealiseerd. Dat geldt met name voor de aansluiting Harkstede die op Rijksniveau nog niet is ingepland. Indien deze aansluiting niet gerealiseerd zou worden, acht de Commissie een aanvullende verkeersstudie over de consequenties voor de interne en externe verkeersafwikkeling en infrastructuur noodzakelijk. Het zou hier dan een correctie op het MER betreffen, die opgesteld en beoordeeld zou moeten worden voor vaststelling van het bestemmingsplan.

Luchtkwaliteit

Uit de aanvullende gegevens over de luchtkwaliteit blijkt dat op alle beschouwde locaties in zowel 2010 als in 2020 (waarbij voor beide jaren gerekend is met de verkeersintensiteiten van 2030) voldaan wordt aan de grenswaarden uit het Besluit luchtkwaliteit 2005. Het voldoen aan de grenswaarden is met name het gevolg van de lage achtergrondconcentraties in dit deel van het land¹³. Het luchtkwaliteitonderzoek houdt geen rekening met de extra emissies ten gevolge van congestievorming in de ochtend- en/of avondspits. Dit is geen essentiële tekortkoming omdat de marge tussen berekende con-

---

¹² Ook verscheidene inspraakreacties wijzen hierop.

¹³ Het voldoen aan de grenswaarden wil overigens niet zeggen dat er geen gezondheidsrisico's optreden.

concentraties en grenswaarden ruim genoeg is om deze extra emissies te kunnen ondervangen.

- De Commissie adviseert de invloed van congestie op de luchtkwaliteit in de berekeningen mee te nemen zodat volledig voldaan wordt aan de wettelijke verplichting.

Geluid

Uit de aanvullende gegevens over de geluidssituatie blijkt dat na realisatie van Meerstad er een toename van het aantal woningen met een geluidbelasting van meer dan 50 dB(A) optreedt zowel ten opzichte van de huidige situatie¹⁴ als ten opzichte van de autonome ontwikkeling. Niet duidelijk wordt welke concrete maatregelen getroffen zullen worden om te voldoen aan de (voorkeurs)grenswaarden uit de Wet geluidhinder. De te treffen maatregelen zijn geen onderdeel van het MMA.

- De Commissie adviseert om bij de besluitvorming inzicht te verschaffen in de te treffen geluidreducerende maatregelen.

Voor de aanlegfase worden in het MER verschillende beoordelingscriteria gehanteerd, te weten de Circulaire Industrielawaai¹⁵ en de Circulaire Bouwlawaaai. De laatste circulaire kent veel ruimere grenswaarden dan de eerste. Op basis van de richtwaarden voor de maximaal toelaatbare geluidmissieniveaus zijn de aan te houden afstanden tot woningen berekend. Het is de Commissie niet duidelijk waarop de keuze voor een circulaire voor de beschreven activiteiten in de aanlegfase is gebaseerd.

De in de verschillende fasen van Meerstad te realiseren woningen zijn niet meegenomen in de akoestische beoordeling van de aanlegfase.

- Voor de verschillende activiteiten in de aanlegfase adviseert de Commissie de keuze voor de te hanteren circulaire te beargumenteren en bij planuitwerkingen de in verschillende fasen te realiseren woningbouw in Meerstad als geluidgevoelige objecten te beschouwen.

In een inspraakreactie¹⁶ wordt het ontbreken van informatie over geluidoverlast en geurhinder voor pleziervaart een omissie in het MER genoemd. De Commissie is het niet met die stelling eens. Voor geluid en geur is er voor pleziervaart geen wettelijk toetsingskader aanwezig. De effecten van de pleziervaart op de omgeving zijn bovendien gering. Alleen binnen de grenzen van een inrichting (een jachthaven) wordt de geluidemissie gereguleerd via het Besluit jachthavens. Aan de daarin opgenomen milieuvoorschriften zal een jachthaven moeten voldoen. Dat kan te zijner tijd bij de planuitwerking op gedetailleerd niveau onderzocht worden.

---

¹⁴ Weliswaar blijkt uit tabel 5.17 dat er een afname plaatsvindt, echter dit is het gevolg van het niet toepassen van de aftrek ex artikel 103 uit de Wet geluidhinder in de huidige situatie en wel voor 2030. Een en ander is verwarrend. Deze aftrek is bedoeld om het effect van het mogelijk stiller worden van voertuigen in de toekomst aan te geven. Vooralsnog is gebleken dat de geluidemissie van personenwagens en vrachtwagens in de afgelopen jaren (vanaf 1981) niet merkbaar is afgenomen. Weliswaar zijn de geluidemissie-eisen aangescherpt, echter de algemene toepassing van zwaardere motoren en bredere banden heeft dit gecompenseerd. Zekerheid dat in 2030 een afname wordt gerealiseerd ten opzichte van de huidige situatie is allerminst aanwezig.

¹⁵ De Circulaire Industrielawaai is in 1999 vervangen door de Handreiking industrielawaai en vergunningverlening. De richtwaarden uit de Handreiking zijn niet anders dan die vermeld zijn in de Circulaire.

¹⁶ Zie inspraakreactie 19, bijlage 4.

3.2 Externe veiligheid

De hulpverleningsdienst Groningen heeft aangegeven¹⁷ dat in het plangebied externe veiligheidsrisico's aanwezig zijn, met name veroorzaakt door de NAM-locaties, buisleidingen en hoogspanningsverbindingen. Deze zijn volgens de dienst echter niet in het MER uitgewerkt. De inspraakreactie geeft aan dat "inmiddels een hersteloperatie van het MER op dit punt is aangekondigd". De Commissie heeft geconstateerd dat in het door haar getoetste MER (paragraaf 4.9) externe veiligheid adequaat is uitgewerkt.

3.3 Ecologie, recreatie en wonen

De landschapsecologische analyse levert inzicht in relevante gebiedskarakteristieken en sleutelfactoren voor de toekomstige natuurontwikkeling. Kansrijke natuurdoelen worden in beeld gebracht en gelokaliseerd voor het gebied. De beoogde natuurontwikkeling in het kader van GIOS en EHS is daarbij in het algemeen tamelijk realistisch en logisch en in overeenstemming met de ambitie voor het ontwikkelen van de natuurlijke kwaliteiten binnen het plangebied met de realisering van Meerstad. Door onzekerheden in de uitwerking van Meerstad blijft de analyse op onderdelen redelijk globaal en beperkt tot het uitwerken van de algemene principes voor natuurontwikkeling.

Deze constatering geldt ook voor de functies wonen en recreëren. Er is voor het woningbouwprogramma bijvoorbeeld een bandbreedte aangegeven (2640-6510 woningen), waarvan nog niet duidelijk is hoe deze wordt ingevuld. Ook voor de recreatiedoeleinden (aanleg minimaal 200 ligplaatsen voor recreatievaart) is de invulling nog niet geconcretiseerd. Voor dit globale bestemmingsplan is de informatie niettemin voldoende. Bij de effectbepaling is uitgegaan van het realiseren van het maximum van 10.000 woningen in het gehele plangebied, resp. 6700 woningen in het onderhavige bestemmingsplan. Er is nog ruimte voor nadere invulling en detaillering in toekomstige deelgebiedsuitwerkingen.

Een bijzondere kans voor natuurontwikkeling doet zich voor bij de waterfluctuatie in relatie tot de ecologie. Het MER stelt dat met een peilfluctuatie van 20 cm boven of onder het gemiddelde peil van 2,30 m –NAP, gecombineerd met de gekozen vormgeving, voldaan wordt aan de juiste voorwaarden voor het ecologisch goed functioneren van het meer. Vanuit het oogpunt van de waterbalans kan dit onderschreven worden, want er is vrijwel nooit meer waterinlaat van buiten het gebied nodig. Vanuit het oogpunt van ecologisch functioneren roept deze stelling echter vragen op. Die betreffen de gekozen vormgeving, met name het zeer geringe areaal (slechts 11 ha) ondiep water (<75 cm) waar zich (op het niet beschoeide deel) een begroeide oever kan ontwikkelen, in relatie tot de waterstandfluctuatie. De areaalbedekking met functionele moerasvegetatie, uitgedrukt als percentage van het totale wateroppervlak, zal naar schatting hooguit 1 tot 2% gaan bedragen. Weliswaar wordt een 100 ha groot helofytenfilter ten oosten van het meer aangelegd, maar dat ligt dermate geïsoleerd van het meer, dat betwijfeld mag worden of dit bijdraagt aan een goed ecologisch functioneren van het meer¹⁸. Lage percentages functionele moerasvegetatie zullen negatieve gevolgen voor het ecologisch functio-

---

¹⁷ Zie inspraakreactie 25, bijlage 4.

¹⁸ 100 ha oeverareaal met moerasvegetatie draagt meer bij aan een ecologisch goed functionerend meer dan een geïsoleerd moeras dat is verbonden met het meer door een sloot. Aan fosfaatzuivering draagt zo'n geïsoleerd helofytenfilter mogelijk wel bij.

neren van het meer hebben, omdat hiervan geen structurerende invloed uitgaat op de soortensamenstelling van de aquatische gemeenschap in het meer. Gevreesd moet worden dat Meerstad op de maatlatten voor de Europese Kaderrichtlijn Water voor vissen en macrofyten van natuurlijke meren met een dergelijk gering areaal matig tot slecht zal scoren. En dat terwijl er wel een natuurlijke waterpeilfluctuatie is (zij het een betrekkelijk geringe, zie verder in deze subparagraaf). Dit peil wordt echter niet benut met de inrichting. Natuurlijke meren met een natuurlijk peil worden gekenmerkt door eenloedvlakte (zoals een uiterwaard van een rivier), die seizoensmatig (winter en voorjaar) onder water staat en 's zomers droogvalt. Zo'nloedvlakte krijkt de areaalbedekking met functionele moerasvegetatie sterk op en vertegenwoordigt doorgaans grote natuurwaarden, zowel qua flora als fauna. Ook wordt de soortensamenstelling van de aquatische gemeenschap in het meer positief beïnvloed, bijvoorbeeld doordat het gebied als paai- en opgroeigebied voor plantminnende vissoorten zoals de snoek dient. De waarde als foerageergebied voor watervogels neemt eveneens toe. Tot slot is ook de belevingswaarde voor bewoners en recreanten hierbij gebaat. In de gekozen vormgeving wordt de mogelijkheid van het creëren van dergelijke gebieden echter geheel niet benut. De natuurambities en de potenties zijn er echter wel. De Commissie ziet dit als een belangrijke gemiste kans.

Daarbij merkt de Commissie op dat ontwikkeling van hoogwaardige natuur in de geplande natuurgebieden in het oostelijke deel van het plangebied en in het meer zelf van nogal onzekere (inrichtings)factoren afhangt. Niet duidelijk is hoe de aanleg van 100 ha zuiveringsmoeras zich laat verenigen met de ontwikkeling van hoogwaardige natuur op dezelfde plaats. De natuurontwikkeling komt daarom in aanmerking voor een meer gedetailleerde analyse, uitwerking en vormgeving in het kader van de deelgebiedsplannen. De natuurontwikkeling in de natuurzone blijft waarschijnlijk een oppervlaktewater-gestuurd systeem. Daarmee lijken de ecohydrologische potenties voor het realiseren van kwelafhankelijke moeras- en graslandtypen beperkt; wellicht dat de mogelijkheden vooral bepaald zullen worden door de werking van lokale grondwatersystemen (zandruggen; meerpeil).

■ De Commissie adviseert in de toekomstige deelgebiedsuitwerkingen meer in detail de beoogde natuurontwikkeling voor de natuurgebieden (met name aan de oostrand) in te vullen. Besteed daarbij aandacht aan de mogelijkheden van het meer zelf, wat betreft dynamiek, vormgeving en inrichting van de ondiepe waterzone en de overgang naar de natuurzone als sleutelfactor voor de ontwikkeling van hoogwaardige natuur. De Commissie adviseert te motiveren in hoeverre het mogelijk is een groter areaal (bijvoorbeeld minimaal 3-4% van het meeroppervlak) alsloedvlaktegebied in te richten.

Idealiter wordt de peilfluctuatie, behalve op de waterbalans, ook afgestemd op het functioneren van deloedvlaktegebieden. Met name zijn hogere waterstanden in het voorjaar wenselijk, om deloedvlaktegebieden voldoende diep (≥ 30 cm) onder water te zetten. Aangegeven wordt (bijlagerapport) dat té grote fluctuaties nadelig kunnen zijn voor recreatie, stabiliteit oevers e.d. en dat ervaringen elders leren dat schommelingen tot 30 cm geen probleem zijn. Dat 30 cm geen problemen oplevert wil echter niet zeggen dat 30 cm optimaal is. Gestreefd zou moeten worden naar een zo groot mogelijke fluctuatieruimte ten behoeve van het ecologisch functioneren van het meer. Hierin kan ook de ontgrondingsdiepte betrokken worden, bijvoorbeeld in recreatieve delen dieper ontgronden om lagere waterstanden in de zomer mogelijk te maken. Voor recreatievaart is een diepte van ca. 150 cm. tijdens het vaarseizoen gewenst. In gebieden waar het waterpeil uitzakt tot een waterdiepte van 1,30 meter, kan

niet meer gesproken worden van recreatiewater zoals beoogd in de ambities van het plan¹⁹. Niet duidelijk wordt hoe wordt voorkomen dat in het vaarseizoen, dat tevens het droge seizoen is, het waterpeil in recreatieve delen van het meer zakt tot een niveau waarbij de gebruiksfunctie voor recreatie sterk vermindert.

- De Commissie adviseert te motiveren welke peilfluctuaties optimaal is om de functies natuur en recreatie te kunnen combineren.

3.4 Gevolgen voor natuurgebieden buiten het plangebied

In de richtlijnen wordt gevraagd om de gevolgen van Meerstad voor gebieden buiten het plangebied in beeld te brengen. Als belangrijk voorbeeld is het Schildmeer genoemd. Dit is nog onvoldoende gebeurd. Het Schildmeer wordt voor een belangrijk deel gevoed met kwelwater afkomstig uit met name de (diepe sloten in de) polders ten zuiden van het meer. Dit is begin jaren '90 onderzocht door de Dienst Zuiveringsbeheer Provincie Groningen. Het betreft jaarlijks enige miljoenen kubieke meters ijzerrijke kwel die uitgeslagen worden op de Duurswoldboezem en vanuit het zuiden door het Schildmeer heen stroomt. De ijzeroxidatie die met het uittreden van de kwel gepaard gaat werkt daarbij als natuurlijke defosfatering, waarbij de gevormde vlokken op de weg naar het meer op de bodem neerslaan, een verschijnsel waaraan het meer zijn goede waterkwaliteit ontleent. Het is zeer wel denkbaar dat de aanleg van Meerstad deze situatie zal beïnvloeden, bijvoorbeeld doordat een deel van de kwel naar Meerstad wordt getrokken en niet langer op de huidige wijze het Schildmeer zal beïnvloeden. Dit kan een verandering van de waterkwaliteit van het Schildmeer tot gevolg hebben.

- De Commissie adviseert vóór het vaststellen van waterbeheersplannen de mogelijke veranderingen voor het Schildmeer in beeld te brengen door modellering, mede in het licht van het project Natuurontwikkeling Midden-Groningen.

3.5 Ontgronding

Het MER biedt voldoende informatie over de ontgrondingen en de grondbalans voor het masterplangebied²⁰. Uit de kaarten en de tekst is een fasering van de ontgraving en ophoging af te leiden: fase I t/m XII en per fase is het grondtransport uitgewerkt. Indicaties over de planning in de tijd ontbreken echter. De Commissie schat in dat de totale ontgrondingsperiode langer zal zijn dan 10 jaar (490 weken), omdat het in de praktijk moeilijk zal zijn om de natte en droge ontgravingen exact op elkaar af te stemmen. Omdat daarnaast de diepere ontgronding met 5 miljoen m³ pas in de laatste fasen plaats vindt, is de kans groot dat de reeds gerealiseerde woningen van de werkzaamheden overlast zullen ondervinden. Ook de gebruiksmogelijkheden van het meer zullen een (lange) periode beperkt zijn.

- De Commissie adviseert in de toekomstige gebiedsuitwerkingen zorgvuldig de fasering van de werkzaamheden te beoordelen aan de hand van de reeds gereali-

---

¹⁹ De recreatieve gebruiksmogelijkheden bij een waterdiepte van 1,30 meter worden bepaald door de aanwezigheid van waterplanten, de jaarlijkse slibdepositie en de gewenste kielspeling tussen de onderkant van de boten en de onderwaterbodem.

²⁰ De Commissie merkt wel op dat er nog onzekerheid is over de grondbalans met betrekking tot het afdekken van de bodem van het noordelijke meer met zand, waarover nog geen besluit is genomen.

seerde functies in het gebied en waar nodig en mogelijk maatregelen te treffen om overlast te beperken.

3.6 Compensatie Vossenburg

Het natuurgebied “Vossenburg”, onderdeel van de provinciale ecologische hoofdstructuur (PEHS) zal door de ingrepen in het gebied verdwijnen.

- De Commissie adviseert het bevoegde gezag, met het oog op de beschermde status van de EHS, aan te geven hoe bij de beoogde natuurontwikkeling in het plangebied invulling wordt gegeven aan de compensatie van natuurwaarden door het verdwijnen van het natuurgebied “Vossenburg”.

3.7 Detailniveau beschrijving activiteiten en effectbeoordelingen

De beschrijving van alle activiteiten en de milieugevolgen ervan zijn goed gestructureerd en voldoende onderbouwd weergegeven. De beoordelingscriteria zijn voornamelijk kwalitatief. De achtergrondinformatie in het MER en in de bijlagen bevat meer kwantitatieve gegevens. Dat betekent dat de kwalitatieve beoordelingen in het effectenoverzicht (‘positief’, ‘neutraal’) te herleiden zijn. De Commissie merkt daarbij op dat met name voor activiteiten en milieugevolgen buiten het bestemmingsplangebied in deze fase van de planvorming nog veel onzekerheden bestaan. Dat is in het MER onderbouwd en waar nodig is onderscheid gemaakt in effecten in het masterplangebied en effecten in het bestemmingsplangebied. Met inachtneming van de kanttekeningen in dit advies is de Commissie van mening dat in redelijkheid de informatie over activiteiten en milieugevolgen is verschaft die in deze fase van de planvorming verschaft kan worden. Vervolgstappen in de planvorming (andere bestemmingsplannen, uitwerkingen van bestemmingsplannen) bieden nog voldoende mogelijkheden voor verdere concretisering van activiteiten.

- De Commissie adviseert na te gaan wat de betekenis is van het aangepaste Besluit m.e.r. (dd 28 september 2006 van kracht) voor een eventuele toekomstige (plan)m.e.r.-plicht voor volgende (uitwerkingen van) bestemmingsplannen. Indien die (plan)m.e.r.-plicht bestaat, adviseert de Commissie het voorliggende MER op de geëigende momenten in het proces aan te vullen dan wel te actualiseren, op een wijze waardoor het zelfstandig leesbaar blijft.

BIJLAGEN

bij het toetsingsadvies over het gecombineerde MER/SMB
rapport Eerste bestemmingsplan en ontgronding
Meerstad Groningen

(bijlagen 1 t/m 6)

BIJLAGE 1a

Brief van het bevoegd gezag (gemeente Slochteren) d.d. 21 april 2006 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen

		Commissie voor de milieu-effectbeoordeling	
ingekomen:		27 APR 2006	
nummer			
dossier		1243 - 326	
afgeleverd door		710 hb	

1243-326

**GEMEENTE
SLOCHTEREN**

Aan de commissie voor de m.e.r.
Postbus 2345
3500 GH UTRECHT

GEMEENTEBESTUUR

Uw kenmerk	Uw brief van	Ons kenmerk
		2006/1508/WR/ES
Onderwerp:	Bijl.: div.	Slochteren, 21 april 2006
MER / SMB Meerstad		Datum verz. : 21 april 2006

Geachte heer, mevrouw ,

In de vergaderingen van 25 en 26 januari 2006 hebben de gemeenteraden van respectievelijk Groningen en Slochteren de Richtlijnen MER en Strategische Milieubeoordeling bestemmingsplan Groningen Midden vastgesteld. Mede op basis hiervan is een MER (tevens SMB) opgesteld, samen met een Voorontwerp Bestemmingsplan Meerstad-Midden. Wij doen u dit MER en het Voorontwerp Bestemmingsplan met de bijbehorende stukken in 10-voud toekomen.

Het MER zal overeenkomstig het bepaalde in de artikelen 7.22 en 7.23 van de Wet Milieubeheer, samen met het Voorontwerp Bestemmingsplan, met ingang van 27 april tot 8 juni 2006 in totaal 6 weken, ter inzage worden gelegd. De in artikel 7.20, lid 2, van de Wet milieubeheer bedoelde openbare kennisgeving zijn verschenen in de *Groninger Gezinsbode*, 't *Bokkeblad* en het *Dagblad van het Noorden* van 26 april 2006. Een concept van de bekendmaking hebben wij hierbij te uwer kennisgeving gevoegd.

Op 16 en 17 mei 2006 zullen twee inspraakavonden worden gehouden in Het Grunopark, Hoofdweg 163 te Harkstede. Beide inspraakavonden beginnen om 20.00 uur. De leden van uw commissie zijn van harte welkom.

Contactpersoon: Dhr. W. Roggeveen	Fax: (0598) 42 55 50	Hoofdweg 10 A
Telefoon: 0598-425603	Postbank: rek.nr. 846499	Postbus 13, 9620 AA Slochteren
E-Mailadres: algemeen@slochteren.nl	Bank: B.N.G. rek.nr. 28.50.07.866	Tel.: (0598) 42 55 55
	www.slochteren.nl	algemeen@slochteren.nl

GEMEENTE
SLOCHTEREN

Onder verwijzing naar artikel 7.26 van de Wet Milieubeheer vernemen wij graag voor 20 juni aanstaande of het rapport naar uw oordeel, mede gelet op de daarvoor overeenkomstig artikel 7.15 van de wet gegeven richtlijnen, voldoet aan de bij of krachtens de artikelen 7.10 en 7.11 van de wet gestelde regels, dan wel onjuistheden bevat.

De wettelijke adviseurs zullen eveneens in de gelegenheid worden gesteld om advies uit te brengen aan het bevoegd gezag. Hiervoor ontvangen zij dezelfde informatie als de commissie.

Wij vertrouwen er op u met deze informatie van dienst te zijn geweest.

Hoogachtend,

het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Slochteren,

, burgemeester.

, secretaris.

BIJLAGE 1b

Brief van het bevoegd gezag (gemeente Groningen) d.d. 24 april 2006 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen

1243-325

Ruimtelijke Ordening en Economische Zaken

Afdeling Projectmanagement

Aan de Commissie voor de MER
Postbus 2345
3500 GH UTRECHT

Bezoekadres
Gedempte Zuiderdiep 98

Postadres
Postbus 7081
9701 JB Groningen

 Gemeente Groningen

Commissie voor de
milieu-effectrapportage

ingekomen : 27 APR. 2006

nummer

classier 1243-325

Kopie naar : Mo hb

Datum 24-04-2006 Bijlage(n) div. Kenmerk RO06.25381
Informatie M. van Maanen Tel. (050) 367 81 11 Fax (050) 367 83 99
Onderwerp Aanbieding voorontwerp bestemmingsplan en MER Meerstad-Midden

Geachte heer, mevrouw,

In de vergaderingen van 25 en 26 januari 2006 hebben de gemeenteraden van respectievelijk Groningen en Slochteren de Richtlijnen MER en Strategische Milieubeoordeling bestemmingsplan Meerstad-Midden vastgesteld.

Mede op basis hiervan is een MER (tevens SMB) opgesteld, samen met een voorontwerp bestemmingsplan Meerstad-Midden. Wij doen u dit MER en het voorontwerp bestemmingsplan met de bijbehorende stukken in tienvoud toekomen.

Het MER zal overeenkomstig het bepaalde in de artikelen 7.22 en 7.23 van de Wet milieubeheer, samen met het voorontwerp bestemmingsplan, met ingang van 27 april tot 8 juni 2006 in totaal 6 weken, ter inzage worden gelegd. De in artikel 7.20, lid 2, van de Wet milieubeheer bedoelde openbare kennisgeving zijn verschenen in de Groninger Gezinsbode, 't Bokkeblad en het Dagblad van het Noorden van 26 april 2006. Een concept van de bekendmaking hebben wij hierbij te uwer kennisneming gevoegd.

Op 16 en 17 mei 2006 zullen twee inspraakavonden worden gehouden in Het Grunopark, Hoofdweg 163 te Harkstede. Beide inspraakavonden beginnen om 20.00 uur. De leden van uw commissie zijn van harte welkom.

Onder verwijzing naar artikel 7.26 van de Wet milieubeheer vernemen wij graag voor 20 juni 2006 of het rapport naar uw oordeel, mede gelet op de daarvoor overeenkomstig artikel 7.15 van de Wet gegeven richtlijnen, voldoet aan de bij of krachtens de artikelen 7.10 en 7.11 van de Wet gestelde regels, dan wel onjuistheden bevat.

De wettelijke adviseurs zullen eveneens in de gelegenheid worden gesteld om advies uit te brengen aan het bevoegd gezag. Hiervoor ontvangen zij dezelfde informatie als de commissie.

Volgvel 1

U wordt verzocht uw advies te zenden aan de Colleges van B&W van Slochteren en Groningen, p/a Bureau Meerstad, Trompsingel 31, 9724 DA Groningen.

Wij vertrouwen erop u met deze informatie van dienst te zijn geweest en zien uw reactie met belangstelling tegemoet.

Hoogachtend,
namens Burgemeester en Wethouders,
de algemeen directeur,

A. Wink

BIJLAGE 1c

Brief van het bevoegd gezag d.d. 28 augustus 2006 waarin de Commissie uitstel wordt verleend advies uit te brengen over de MER/SMB Meerstad

Bureau Meerstad	 Commissie voor de milieu-effectrapportage	 Meerstad Groningen BUITENGEWOON!
	ingekomen : 1 SEP. 2006	
	nummer	
	dossier 1243-380	
	kopie naar : JMo hb	

Aan de MER commissie
t.a.v. mevrouw H. Bijvank
Postbus 2345
3500 GH UTRECHT

Bezoekadres
Tromphuis
Trompsingel 31

Postadres
Tromphuis
Trompsingel 31
9724 DA Groningen

Datum 28-08-2006
Informatie J. Kleine
Onderwerp Verzoek tot uitstel advies

Bijlage(n) -
Tel. (050) 599 57 10

Ons kenmerk MS06.510
Fax (050) 599 57 22

Geachte commissie,

Wij verzoeken u uitstel te verlenen aan uw toetsingsadvies over de MER/SMB Meerstad. Met dit uitstel wordt de wettelijke termijn overschreden.

De reden voor dit verzoek tot uitstel is dat Bureau Meerstad u nog aanvullende informatie over enkele onderwerpen zal aanleveren.

Wij vertrouwen er op dat uw commissie daarmee in staat is een afgewogen toetsingsadvies te geven.

Hoogachtend,
Namens de GEM Meerstad CV,
Voor deze:

GEM Meerstad Beheer BV
Ir. A. Heddema
Directeur

BIJLAGE 2

Kennisgeving van milieueffectrapport in 't Bokkeblad d.d. 26 april 2006

**INSPRAAK Bestemmingsplan
"Meerstad-Midden" en MER**

De colleges van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Slochteren en Groningen maken bekend, dat zij hebben besloten het voorontwerp bestemmingsplan "Meerstad-Midden" en het Milieu Effect Rapport (MER), voor zover het hun grondgebied betreft vrij te geven voor het houden van inspraak en planologisch overleg met betrokken instanties.

Het bestemmingsplan heeft betrekking op grofweg het gebied tussen het Slochterdiep (inclusief NAM-locatie Eemskanaal), de Hoofdweg, het Eemskanaal en het Rijpmakanaal. Tevens maken twee hoofdontsluitingswegen naar de A7 onderdeel uit van het plangebied.

Het plan maakt de aanleg van een meer, natuur en ontsluitingswegen mogelijk. De delen waarvan op dit moment nog niet duidelijk is hoe ze er definitief uit komen te zien, zijn ondergebracht in een uit te werken bestemming. Het betreft hier met name de toekomstige woongebieden. In het bestemmingsplan "Meerstad-Midden" zijn de randvoorwaarden voor deze uitwerking opgenomen.

In het MER worden de milieu-effecten als gevolg van de aanleg van Meerstad beschreven en beoordeeld. Er wordt ook aangegeven hoe het plan kan worden verbeterd om negatieve effecten op het milieu te verminderen. Tot slot wordt in het MER aangegeven hoe deze beperkende en compenserende maatregelen zijn vertaald in het bestemmingsplan "Meerstad-Midden".

Het voorontwerp bestemmingsplan en het MER Meerstad liggen voor een ieder gedurende 6 weken ter inzage, te weten vanaf donderdag 27 april 2006 tot en met woensdag 7 juni 2006. De stukken liggen ter inzage bij:

- Gemeentehuis Slochteren, Hoofdweg 10a, Slochteren - geopend maandag t/m vrijdag 09.00-12.00 uur; woensdag tevens van 13.00-18.00 uur; donderdag tevens van 13.30-19.30 uur
- Gemeentelijk Informatie Centrum, Kreupelstraat 1, Groningen - geopend maandag t/m vrijdag 09.00-16.00 uur; donderdag tevens van 18.00-20.00 uur
- Dienst RO/EZ, Loket Bouwen en Wonen, Oosterstraat 56a, Groningen - geopend maandag t/m vrijdag 08.30-17.00 uur
- Openbare Bibliotheek, Hoofdweg 1, Slochteren - geopend dinsdag, woensdag en vrijdag van 14.30-17.30 uur; dinsdag tevens van 18.00-21.00 uur
- Bibliotheek Harkstede, Dorpshuisweg 36, Harkstede - geopend op maandag en donderdag van 14.30-20.30 uur
- Basisschool De Spil, Slochterdiep 5a, Lageland - stukken zijn in te zien tijdens openingstijden van de school
- Bar "Noar Peter", Hoofdweg 54, Scharmer
- Secretaris Vereniging Dorpsbelangen, Slochter Ae 11, Woudbloem - in te zien na telefonische afspraak (tel.nr. 0598-41 63 51)
- MFC Engelbert, Woldjerspoorweg 5a, Engelbert - geopend maandag t/m vrijdag van 09.00-22.00 uur
- Wijkgebouw Ruischerbrug/Ruischerwaard, Woldweg 41, Groningen - geopend van maandag t/m vrijdag van 09.30-15.00 uur.

U kunt het bestemmingsplan "Meerstad-Midden" en een samenvatting van het MER ook inzien op internet via www.meerstad-groningen.com.

In het kader van de inspraak over beide plannen worden op 16 mei 2006 (voor de gemeente Slochteren) en 17 mei 2006 (voor de gemeente Groningen) inspraakavonden gehouden. U kunt op beide avonden inspreken, ongeacht waar u woont. De avonden beginnen om 20.00 uur en worden gehouden in het Grunopark Harkstede (Hoofdweg 163, Harkstede). Er bestaat dan de gelegenheid mondeling te reageren. Schriftelijke reacties kunnen tot en met 7 juni 2006 worden gestuurd naar de colleges van B&W van Groningen en Slochteren, p/a Bureau Meerstad, Trompsingel 31, 9724 DA Groningen.

Groningen, 26 april 2006.

Het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Slochteren,
C.L.H.B. Versteegen, burgemeester. C.C.W. van den Akker, secretaris.

Het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Groningen,
J. Wallage, burgemeester. Mw. A.C. Keizer-Mastenbroek, secretaris.

BIJLAGE 3

Projectgegevens

Initiatiefnemer: Colleges van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Groningen en de gemeente Slochteren

Bevoegd gezag: gemeenteraden van de gemeentes Groningen en Slochteren

Besluit: het vaststellen van het eerste bestemmingsplan voor de ontgroning en voor de ontwikkeling van 'Meerstad Groningen'. Het MER zal in een latere fase ook dienen voor de vergunningverlening op basis van de Ontgrondingswet. In een eerdere fase is een besluit over een masterplan genomen met behulp van een vrijwillige m.e.r..

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: Gefaseerde m.e.r. waarbij de eerste stap (masterplan) een vrijwillige m.e.r. was. Voor het nu op te stellen bestemmingsplan bestaat een plicht voor strategische milieubeoordeling op grond van rechtstreekse werking van de Europese richtlijn voor strategische m.e.r. Op grond van de Nederlandse wetgeving bestaat er m.e.r.-plicht voor het bestemmingsplan en voor de ontgroning. De m.e.r.-plichtige onderdelen betreffen woningbouw (cat. 11.1) en ontgrondingen (cat. 16.1).

Activiteit/plan: Voor het gebied ten oosten van de stad Groningen bestaat het voornemen 'Meerstad Groningen' te ontwikkelen. Dit behelst een aantal activiteiten:

- woningbouw: circa 10.000 woningen
- bedrijventerrein: ca. 130 hectare
- water: een meer met een oppervlakte van ca. 600 ha
- infrastructuur: aanleg van lokale en bovenlokale infrastructuur, waaronder drie aansluitingen op de A7
- ecologische hoofdstructuur (EHS): 320 ha
- groen in en om de stad (GIOS)

Procedurele gegevens:

Kennisgeving startnotitie vrijwillige m.e.r. Masterplan: 10 april 2002

Richtlijnenadvies uitgebracht: 21 juni 2003

Richtlijnen vastgesteld: 18 juli 2003

Kennisgeving vrijwillig MER voor het masterplan: 22 september 2003

Toetsingsadvies uitgebracht: 28 november 2003

Kennisgeving startnotitie SMB/MER: 30 juni 2005

Advies over de reikwijdte en het detailniveau SMB/MER uitgebracht: 5 oktober 2005

Richtlijnen vastgesteld: 26 januari 2006

Kennisgeving milieueffectrapport: 27 april 2006

Verzoek uitstel advies i.v.m. aanvullende informatie: 28 augustus 2006

Toetsingsadvies (SMB/MER en de Aanvulling daarop) uitgebracht: 18 oktober 2006

Projectbeschrijving en advisering:

De eerste fase in de planontwikkeling was het opstellen van een Masterplan. Het Masterplan heeft geen wettelijke status. Het is in maart 2005 vastgesteld en bevat de hoofdkeuzen voor de positionering van de bovengenoemde activiteiten. Omdat de hoofdkeuzen wezenlijke milieugevolgen hebben, is gekozen

voor het koppelen van het masterplan aan een vrijwillige m.e.r.-procedure. Het vaststellen van het blauwgroene raamwerk beoordeelde de Commissie als het belangrijkste onderdeel op het niveau van het masterplan. Bij de toetsing concludeerde de Commissie dat de essentiële informatie in het MER in combinatie met het Masterplan (en bijlage) aanwezig was om het milieubelang een volwaardige plaats te kunnen geven bij het besluit over het masterplan. Enkele vragen bleven in het vrijwillige MER voor het masterplan nog onbeantwoord, met name over het beoogde waterbeheer en de natuur in het plangebied. Deze zouden in de vervolgpcedures aan de orde moeten komen.

De tweede fase van de planontwikkeling betreft het opstellen van een bestemmingsplan voor een deel van het gehele masterplangebied. Ook de ontgronding voor het gehele masterplangebied wordt in deze fase voorbereid. Hoofdpunten in het MER zijn:

1. Een beschrijving van de activiteiten en milieugevolgen in het *gehele* Masterplangebied, inclusief de gehele ontgronding, waarbij gemotiveerd wordt hoe de resultaten van de systeemanalyse een rol spelen.
2. De *essentiële informatie* van de systeemanalyse van water en ecologie, *de analyse* van deze informatie en de *randvoorwaarden* die daaruit voor de planontwikkeling afgeleid kunnen worden.

De Commissie heeft een positief oordeel over het MER uitgesproken, met een belangrijke kanttekening over de waterkwaliteit. De Commissie is op basis van recente inzichten, die in het MER nog niet verwerkt konden worden, van mening dat het MER en de verstrekte aanvullende informatie de aanwezige risico's voor een goede waterkwaliteit onderschat. Juist omdat een (begrijpelijke) keuze voor een functie als noodberging gemaakt is, vindt de Commissie het belangrijk dat de risico's voor de waterkwaliteit en de gevolgen voor wonen, recreatie en natuur goed in kaart worden gebracht. Over mogelijke (preventieve) maatregelen is zorgvuldige, goed onderbouwde, tijdige besluitvorming nodig. Het MER verkent (preventieve) maatregelen om de waterkwaliteit zoveel mogelijk te bevorderen, en stelt ook voor om enkele ervan in het plan op te nemen. Voor andere maatregelen, die naar de mening van de Commissie veel effect zullen sorteren, wordt voorgesteld besluitvorming uit te stellen. Het gaat vooral om het aanleggen van eilandjes met natuurvriendelijke oevers, enkele diepere putten om slib af te vangen, compartimenteren van het meer en het realiseren van een 100% zandbodem in het gehele meer.

Nar aanleiding van het toetsingsadvies heeft van het 'Bureau Meerstad' besloten een Plan van Aanpak te ontwikkelen waarmee op een zorgvuldige wijze besluiten over deze maatregelen genomen zullen worden, vóór aanvang van de werkzaamheden voor Meerstad. De Commissie onderschrijft het belang van een dergelijk Plan van Aanpak. BG moet nog besluiten of de resultaten in de m.e.r.-procedure zullen worden ingepast. Een formele toetsing van de resultaten van het Plan van Aanpak door de Commissie m.e.r. behoort tot de mogelijkheden.

Samenstelling van de werkgroep:

drs. M.A. Elbers

ir. J.A. Huizer (vanaf de Aanvulling op het SMB/MER)

ir. W.H.A.M. Keijsers

drs. M. Klinge

ir. K. Nije

ing. B. van Pagée (ten tijde van het MER bestemmingsplan)

drs. J.G.M. van Rhijn (voorzitter)

ir. K.A.A. van der Spek

dr. N.P.J. de Vries

Secretaris van de werkgroep:

drs. S.A.A. Morel

BIJLAGE 4

Lijst van inspraakreacties en adviezen.

Bij de opstelling van deze lijst is de nummering van het Bevoegde Gezag aangehouden.

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
1.	20060517	J. Toben		20060629
2.	2006	R.P. Folkers en R.W. Laffra	Harkstede	20060629
3.	2006	C.J. Bronsema	Harkstede	20060629
4.	2006	I.J. van Rosevelt	Harkstede	20060629
5.	20060520	G.P. Messchendorp	Harkstede	20060629
6.	20060528	E. Hermse	Westerbroek	20060629
7.	20060528	E.J.H. Klaaskate en G.H. Klaaskate	Enschede	20060629
8.	20060531	SRK Rechtsbijstand, namens K.J. Freije te Harkstede	Zoetermeer	20060629
9.	20060530	F. Bakker en J. Noordman	Lageland	20060629
10.	20060606	LTO Noord Advies, namens familie Kleyweg te Lageland	Drachten	20060629
11.	20060606	R. van Berkum en L. Wijnkoop	Harkstede	20060629
12.	20060602	M. Veninga en A. Veninga	Harkstede	20060629
13.	20060601	R. Dijkhuis	Groningen	20060629
14.	20060606	P. Grave	Lageland	20060629
15.	20060605	K. Wildeman, namens de werkgroep Meerstad van het buurtcomité "Klein Harkstede"	Klein Harkstede	20060629
16.	20060606	H. Reitsema en A. Rosenboom	Groningen	20060629
17.	20060605	E. Berends	Groningen	20060629
18.	20060606	J.B. Schrör, namens werkgroep Hoofdweg Gruno-Kern Harkstede	Harkstede	20060629
19.	20060605	M. Kuiper	Harkstede	20060629
20.	20060605	M. Adema	Harkstede	20060629
21.	20060605	C.G. van Hoogmoed en C. Lubberts	Harkstede	20060629
22.	20060626	J. Tammenga	Lageland	20060629
23.	20060530	R. Hilgeman en M.A. Tadema	Lageland	20060629
24.	20060601	B. van Kalker	Lageland	20060629
25.	20060601	Hulpverleningsdienst Groningen, Brandweer regio Groningen	Groningen	20060629
26.	20060522	B.J. Dethmers	Groningen	20060629
27.	20060606	J. Leune, namens Belangenvereniging Meer-dorpen	Engelbert	20060629
28.	20060606	M.C. Weel en D. Bruinsma	Engelbert	20060629
29.	20060606	H.W. Sijbring	Groningen	20060629
30.	20060606	A.T. Breed	Groningen	20060629
31.	20060605	J.C. van der Meer	Groningen	20060629
32.	20060605	A. Karuin	Groningen	20060629
33.	20060605	F. Mulder	Groningen	20060629
34.	20060606	E.J. Mekkering	Engelbert	20060629
35.	20060606	G. Boer	Engelbert	20060629
36.	20060606	Klijnsma	Groningen	20060629
37.	20060606	R. Sluiter	Middelbert	20060629

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
38.	20060606	Brugge	Middelbert	20060629
39.	20060603	A.W.M. Knollema	Engelbert	20060629
40.	20060606	Th. Kurstjens en E. Timmerman, namens Milieudefensie Groningen	Groningen	20060629
41.	20060601	A.C. Laffra en H.J.A.M. Visser	Lageland	20060629
42.	20060606	H.J. Nijstad	Groningen	20060629
43.	20060607	A. van Duuren	Harkstede	20060629
44.	20060607	Werkgroep Hoofdweg Gruno-Kern Harkstede	Harkstede	20060629
45.	20060601	P. de Boer en familie J.J.A. Kers- semeeckers-Zeijen	Westerbroek	20060629
46.	20060601	J. Leune	Engelbert	20060629
47.	20060605	A. van Dam	Harkstede	20060629
48.	20060603	Landbouwvereniging Eendracht	Scharmer- Woudbloem	20060629
49.	20060605	Vereniging Dorpsbelangen Lage- land e/o	Lageland	20060629
50.	20060607	G. Weijs	Engelbert	20060629
51.	20060608	R. Kraaijenzank en P. van Damme		20060629
52.	2006	B.J. Heringa	Harkstede	20060606
53.	20060606	T. van Bruggen en A. van Bruggen	Harkstede	20060629
54.	20060607	Maatschap Veltman	Harkstede	20060629
55.	20060606	R. Kuipers	Harkstede	20060629
56.	20060605	Maatschap Groeneveld Piest	Harkstede	20060629
57.	20060606	Familie F. van Nimwegen	Lageland	20060629
58.	20060607	CMS Derks Star Busman, namens Recronde B.V. te Anderen, Recrea- tiecentrum Grunostrand b.V. te Harkstede en Meerstad Real Estate B.V. te Groningen	Arnhem	20060629
59.	20060604	Familie J.H. Ensing	Middelbert	20060629
60.	20060502	A.M. Meiburg-van der Vaart	Harkstede	20060629
61.	20060610	A.M. Weitenberg, namens Van Stad tot Wad dierenartsen	Groningen	20060629

BIJLAGE 5

DOOR DE COMMISSIE GEVRAAGDE AANVULLENDE INFORMATIE

Gestelde vragen over waterkwaliteit

Omdat het onderwerp 'waterkwaliteit' essentieel is voor het project Meerstad en daarom een hoge prioriteit heeft voor Bevoegd gezag en initiatiefnemer, is het van groot belang dat de informatie op een correcte, overzichtelijke en toegankelijke wijze wordt gepresenteerd in het MER, zodat beslissers afwegingen op duidelijke en juiste gronden kunnen maken. De beste inzichten die op dit moment beschikbaar zijn over 'waterkwaliteit' moeten hiervoor de basis zijn. De Commissie heeft aan het bevoegde gezag nieuwe inzichten op dit gebied gepresenteerd die hierbij ook betrokken dienen te worden.

Om de te nemen besluiten goed te kunnen onderbouwen en motiveren heeft de Commissie het bevoegde gezag geadviseerd een aanvullende notitie op het MER op te stellen waarin de meest relevante inzichten en kennis over het onderwerp waterkwaliteit in Meerstad overzichtelijk worden samengebracht. Deze notitie moet bestuurders en insprekers het inzicht verschaffen om mitigerende maatregelen te kunnen beoordelen en afwegen. De volgende onderwerpen zijn hierbij aan de orde:

- Een genuanceerde bespreking van de risico's (en onzekerheden) voor de waterkwaliteit in het voorkeursalternatief voor Meerstad, op basis van inzichten in de factoren die de (kritische grenzen voor) de waterkwaliteit beïnvloeden;
- Een bespreking van mogelijke mitigerende maatregelen die deze risico's kunnen verkleinen, onder te verdelen in maatregelen mét en zonder ruimtelijke consequenties en in preventieve maatregelen en maatregelen die genomen kunnen worden als de waterkwaliteit negatief is beïnvloed. Per maatregel moet duidelijk worden:
  - *Preventie*: wat de bijdrage is aan het verminderen van risico's (waar mogelijk kwantitatief);
  - *Herstel*: wat de bijdrage is aan het verbeteren van de waterkwaliteit als deze negatief is beïnvloed (waar mogelijk kwantitatief);
  - *Andere functies*: wat de gevolgen zijn voor andere functies zoals natuur, wonen en recreatie;
- Een gemotiveerde keuze voor preventieve (ruimtelijke) maatregelen die in het voorkeursalternatief zijn/worden opgenomen en van maatregelen die in latere stadia van de planontwikkeling kunnen worden afgewogen. Hierbij moet duidelijk worden:
  - Welke risico's voor de waterkwaliteit men acceptabel vindt;
  - Hoe eventueel strijdige belangen (natuur, recreatie, waterkwaliteit, waterberging) daarbij worden afgewogen.

Gestelde vragen over verkeer, geluid en luchtkwaliteit

De verkeersontwikkeling kent een aantal onzekerheden, zoals het aantal aansluitingen op de A7, de inschatting van de modal split en het realiseren van

hoogwaardig openbaar vervoer. Vanwege deze onzekerheden heeft de Commissie gevraagd een gevoeligheidsanalyse te maken van de resultaten van de berekeningen en de consequenties te bezien voor de dimensionering van de infrastructuur. Het MER stelt bovendien dat medio 2006 een nieuw verkeersmodel beschikbaar komt, zodat nieuwe gegevens voor de uitwerkingsplannen beschikbaar komen.

Omdat de verkeersstructuur wordt ontwikkeld op het niveau van het totale plan is het niet wenselijk om het maken van keuzen door te schuiven naar uitwerkingsplannen van de bestemmingsplannen. De Commissie achtte het dan ook noodzakelijk dat de resultaten van het nieuwe verkeersmodel beschikbaar zijn voordat over het eerste bestemmingsplan besluitvorming plaatsvindt. Deze resultaten zijn bovendien van belang om de gevolgen voor geluidbelasting en luchtkwaliteit te beoordelen. Onderwerpen voor de aanvullende informatie zijn daarom:

- De resultaten van het nieuwe verkeersmodel en de gevolgen voor geluidbelasting en luchtkwaliteit;
- De wijze waarop in het ontwerp van de verkeersstructuur rekening gehouden wordt met een worst case situatie voor het aandeel autoverkeer (gevoeligheidsanalyse).

BIJLAGE 6

DE DRAAGKRACHT VAN HET WATER VOOR FOSFAATBELASTING

Nieuwe inzichten door recent onderzoek en modelontwikkelingen

Kritische fosfaat-belasting ('P-belasting')

De kritische fosfaatbelasting geeft aan boven welke dagelijkse P-belasting het watersysteem waarschijnlijk 'overbelast' raakt met voedingsstoffen zodat algenbloei ('groene soep') kan ontstaan. In het MER wordt een kritische P-belasting gehanteerd van 0,8 mg P/m².dag. Deze waarde, die eveneens gehanteerd is in de Blauwe Stad, is ontleend aan de plas Botshol, een laagveenplas die enkele malen is omgeslagen van een heldere in een troebele plas en weer terug en waarvan de (externe) P-belasting is gereconstrueerd. Van deze gereconstrueerde waarde is "bij gebrek aan beter" gebruik gemaakt. De kennisontwikkeling staat echter niet stil. Met behulp van het ecosysteemmodel PCLake, ontwikkeld door het RIVM, is het inmiddels mogelijk de kritische P-belasting van meren en plassen nader in te schatten en te relateren aan een aantal eigenschappen van het meer, te weten:

- de strijklengte;
- de verblijftijd;
- de waterdiepte;
- het bodemtype (zand, veen, klei);
- het areaal moeras.

Het Milieu- en Natuurplanbureau werkt momenteel aan de afronding van een eenvoudig instrument waarmee waterbeheerders aan de hand van deze kenmerken de kritische P-belasting van hun wateren kunnen inschatten. Toepassing van PCLake aan de hand van de kenmerken van het huidige plan leidt tot lagere kritische P-belastingen, waarbij waarden tot circa 0,4 mg P/m².dag berekend zijn, dus de helft lager dan tot nu toe aangenomen. Bij deze berekeningen is nog geen rekening gehouden met de effecten van klimaatverandering, die voor een nog verdere daling van de kritische P-belasting kunnen zorgen (zie onderstaande paragraaf). Het huidige ontwerp levert een geschatte belasting van 0,79 mg P/m².dag. Terecht wordt in het MER en de aanvullende notitie aangegeven dat zowel de schatting van de kritische belasting als de schatting van de toekomstige belasting met allerlei onzekerheden zijn omgeven. Dat geldt zeker ook voor de nieuwe schatting van 0,4 mg P/m².dag; het zijn tenslotte modelberekeningen en geen harde waarnemingen. Echter, het geeft aan dat er bij het huidige ontwerp serieuze risico's op een slechte waterkwaliteit blijven bestaan.

Gevolgen van toekomstige klimaatverandering

De realisatie van Meerstad zal enige tientallen jaren gaan duren. Naar verwachting zullen tegen die tijd diverse effecten van klimaatverandering zichtbaar zijn geworden. Scenario's van het KNMI laten zien dat de temperatuur zal stijgen en de neerslagintensiteit zal toenemen, met hogere pieken (periodes met veel neerslag) en diepere dalen (periodes met weinig neerslag en veel verdamping). Voor Meerstad betekent dit dat de externe belasting naar verwachting zal toenemen, met name als gevolg van een sterkere verdamping en de noodzaak om frequenter in de zomer water te moeten inlaten. Ook zal de frequentie van noodbergingssituaties naar verwachting toenemen. Analyses

met PCLake²¹ laten zien dat de kritische P-belasting naar verwachting zal afnemen, met name als gevolg van de hogere temperaturen welke in het voordeel van algen zijn.

De gevolgen van een noodberging voor de fosfaatbelasting

Bij een noodberging komt er in korte tijd een grote hoeveelheid fosfaat (P) Meerstad binnen. In het MER wordt deze hoeveelheid geraamd op 150 mg/m². Deze raming lijkt de Commissie echter een onderschatting van de werkelijke belasting bij noodberging. Hij is namelijk gebaseerd op een P-gehalte van het boezemwater van 0,3 mg/l. In het MER worden alleen zomer-gemiddelde waarden (april-september) gegeven. In het winterhalfjaar (de meest waarschijnlijke periode voor een noodberging) ligt het totaal-P gehalte van de boezem echter in het algemeen een stuk hoger. Dit geldt vooral in een noodbergingssituatie (zoals bijvoorbeeld in 1998), wanneer er veel P door af- en uitspoeling uit het stroomgebied wordt gemobiliseerd. Het hanteren van een totaal-P waarde in een noodbergingssituatie van 0,5 tot 1 mg/l wordt reëler geacht. Een noodberging kan daarmee overeen komen met een belasting van 250-500 mg P/m². Dit komt overeen met een belasting die een half jaar lang geen 0,8 mg P/m².dag (zoals nu in het MER staat), maar 1,4 tot 2,8 mg/m².dag, dus een half jaar lang 3 tot 7 keer zo hoog dan de met PCLake berekende kritische belasting van 0,4 mg P/m².dag. Het winterse fosfaat bestaat bovendien grotendeels uit particulier materiaal (deeltjes) dat in het gebied zal bezinken en, gezien de lange verblijftijd, zeer langdurig (10-20 jaar) in het systeem aanwezig en actief kan blijven.

Een recente reconstructie van het verloop van de externe P-belasting van de Loenderveense Plas (een van de Loosdrechtse Plassen) over de periode 1970-heden laat zien dat de plas in de jaren '70 als gevolg van sterk verhoogde waterinlaat door extreme droogte een verhoogde belasting onderging (circa 5 mg P/m².dag gedurende 1976 en 2 mg P/m².dag gedurende 1977). Enkele jaren daarna sloeg de plas om naar een troebel systeem, waarvan de plas sindsdien niet meer herstelde. Analyses met PCLake bevestigen de permanente omslag als gevolg van de verhoogde belasting in de jaren ervoor.

Bovenstaande paragrafen laten zien dat, hoewel de analyses met onzekerheden zijn omgeven, er serieuze risico's bestaan dat Meerstad waterkwaliteitsproblemen krijgt, zowel bij "normaal"gebruik als bij een noodberging. Zorgvuldige en goed onderbouwde besluitvorming over het watersysteem is daarom van belang, waarbij duidelijk wordt hoe met de thans geïdentificeerde risico's en onzekerheden wordt omgegaan.

---

²¹ G.N.J. ter Heerdt, S.A. Schep, J.H. Janse, M. Ouboter: Climate change and the EU Water Framework Directive: how to deal with indirect effects of changes in hydrology on water quality and ecology? (in press)

**Toetsingsadvies over het gecombineerde SMB/MER rapport
Eerste bestemmingsplan en ontgronding Meerstad Groningen**

Voor het gebied ten oosten van de stad Groningen bestaat het voornemen 'Meerstad Groningen' te ontwikkelen. Het plan betreft woningbouw, bedrijventerrein, een groot meer, infrastructuur, het realiseren van ecologische hoofdstructuur en van Groen in en om de stad (GIOS). In maart 2005 is een masterplan vastgesteld. Het onderhavige toetsingsadvies gaat over het MER voor het eerste bestemmingsplan, inclusief de ontgronding voor het geheel Meerstad. Het betreft een gecombineerde strategische milieubeoordeling en milieueffectrapportage.

ISBN 90-421-1829-6